

Institutionen för ekonomi
Rob Hart

Sommaren 2010

Tentamen

Makroekonomi NA0133 / Introduktion till NEK NA0103

23 augusti 2010

Skrivtid 5 timmar.

Regler

Svara på 5 frågor. (Vid svar på fler än 5 frågor räknar jag $5 \times$ genomsnittspoäng per fråga.) Det finns 7 frågor att välja på.

Varje fråga ger högst 20 poäng. Om en fråga är uppdelad ger varje del lika många poäng.¹

Börja varje svar på ett nytt ark; skriv din kod på varje ark; skriv inte ditt namn någonstans. Ta med dig tentan när du går.

Tillåtna hjälpmedel: skrivmedel, linjal och miniräknare.

Kårmedlemskap + legitimation uppvisas vid inlämnandet av tentan.

Råd

Besvara frågorna utifrån den på kursen behandlade ekonomiska teorin, använd relevanta ekonomiska begrepp och förklara deras innebörd.

Det är inte alltid att du uppmanas i frågan att förklara dina svar, dock är en verbal förklaring, oftast med hjälp av diagram, nödvändig i de allra flesta fall för att kunna erhålla maximal poäng på en delfråga. Detta gäller även för matematiska beräkningar. På matematiska uppgifter kan en noggrann grafisk (istället för algebraisk) lösning ge full poäng. Axlar och kurvor måste alltid förses med beteckningar.

Vissa frågor kan vara enhetliga (utan delfrågor). Här krävs det att du skriver välstrukturerade och grundliga svar för att få maximal poäng eller något i närheten – det handlar alltså inte om att rabbla upp allt du kan om ämnet eller närliggande ämnen!

---

¹T.ex. om det finns tre delfrågor – (a), (b), och (c) – ger varje delfråga högst 6,7 poäng.

1. Antag en ekonomi med 30 personer, varav 20 jobbar och 10 har gått i pension. Det finns en vara, mjölk. Det råder full sysselsättning, och det produceras/konsumeras 100 liter mjölk per dag. Mjölken kostar 2 kronor per liter, och priset är fast. Det finns en i princip obegränsad mängd pengar (genom kreditsystemet). Lönenivån är fastställd till 10 kr/dag. Lön betalas ut dagligen.

Pensionärerna tar ut 6 kronor per dag från sin förmögenhet, och köper mjölk. De som jobbar sparar 3 kronor per dag, och köper mjölk för resten. Det finns ingen ränta på sparpengar.

- (a) Visa det cirkulära flödet av pengar, samt varor/tjänster. Vad är nivån på real investering (kr/dag)? Vad är BNP (kr/dag)?
- (b) Använd ekonomin ovan för att förklara varför en tillfällig chock kan få långdragna konsekvenser för ekonomin. (Förslag: Antag en chock i ekonomin sådan att alla som jobbar sparar 4 kronor en dag istället för 3. Gör några enkla antaganden och beräkna konsekvenserna ett par dagar framöver. Argumentera sedan utifrån exemplet.)
- (c) Diskutera egenskaper och policyåtgärder i en sluten ekonomi som kan bidra till en snabb återhämtning från en negativ chock. Är sådana åtgärder alltid av godo?

-
2. (a) Vad finns det för koppling mellan inflation och arbetslöshet på kort sikt? Förklara!
  - (b) I Storbritannien håller regeringen på att strama åt sina utgifter rejält för att få budgeten i balans, samtidigt som styrräntan ligger på 0,5 procent och tillväxten är mycket svag. Detta kan tänkas leda till en stark och hållbar återhämtning i ekonomin, eller åter kasta ekonomin i kris. Förklara vad som kan leda till dessa olika utfall.

-
3. I Sverige låg strukturell arbetslöshet kring 2 procent under många decennier, men under de senaste 20 åren har den istället legat kring 6 procent.

- (a) Redogör för de vanligaste förklaringar för varför arbetslöshet finns.
- (b) Diskutera kritiskt orsakerna till den strukturella ökningen i svensk arbetslöshet. Vad beror det på, och vad (om något) kan göras för att få ned arbetslösheten igen?

4. (a) Antag en sluten ekonomi där 10 individer med var sin maskin tillverkar grejer åt varandra. Värdet av all produktion är Y , värdet av konsumtion är C och värdet av nettoinvestering är I .
- Vad är definitionen på BNP i denna ekonomi?
  - Individerna underhåller sina maskiner, men de förbättras inte, och inte heller blir de fler. Vad kan du säga om real investering, netto, i ekonomin?
  - Vad kan du säga om tillväxttakten i ekonomin?
  - Individerna minskar sin konsumtion och istället satsar på att bygga fler maskiner av samma typ. (Antag att maskinerna förbättras fortfarande inte, och inte heller blir individerna duktigare på tillverkning.) Vad händer med BNP över tiden? (Direkt; på medelfristig sikt; på lång sikt.)
- (b) Antag att den svenska regeringen vill uppnå högre tillväxt på sikt i landet. Förklara för Fredrik och Anders hur de bör gå tillväga, och varför.
-

5. (a) Förklara effekten på import och export av expansiv finanspolitik i en liten öppen ekonomi, enligt den enkla Keynesianska modellen.
- (b) På längre sikt kan expansiv politik leda till inflation. Vad händer med växelkursen gentemot en större handelspartner ifall inflationen är 2 procent per år i utlandet men 6 procent per år hemma? Förklara.
- (c) Vilket valutasystem bör Sverige ha?
-

6. Storbritannien står på tröskeln till en ny kris. Diskutera vilken roll rapporter som den av 'Nationwide' (en brittisk bank) kan spela vad gäller
- den faktiska ekonomiska utvecklingen, samt
  - regeringens och centralbankens politik.

Vore det bättre om sådana uppgifter kunde hållas hemliga för konsumenter och företagare?

---

7. Förklara varför de allra flesta ledande ekonomier väljer att hålla inflationen låg (runt två procent) trots att de kan, genom expansiv politik, uppnå både högre BNP och lägre arbetslöshet på kort sikt.